

I Aarhus baner unges fortællinger om, hvordan det er at være ung, vej for en ny fritidspædagogisk vision

Aarhus Kommune har i samarbejde med kommunes unge udviklet en ny fritidspædagogisk vision. Det har været en omfattende proces i samarbejde mellem forvaltning og kommunens fritidstilbud. Børn og unge har bidraget med deres perspektiver og inputs gennem kreative produkter.

OMRÅDE

KULTUR OG FRITID

INDDRAGELSESMÅDE

BØRN SOM INFORMANTER

KOMMUNE

AARHUS

Her kan du præge noget for dig og for alle de mindre klasser, når de bliver store nok til at gå her [i fritids-tilbuddet], og så er det faktisk dig, der har været med til at bygge det her. De unge vil faktisk gerne gøre en forskel.

KLUBLEDER, DER HAR UDFØRT UNGEINDDRAGELSE, OM BETYDNINGEN AF AT INDDRAGE DE UNGE

HVORFOR INDDRAGE BØRN OG UNGE?

Formålet med en ny fritidspædagogisk vision er at udvikle det fritidspædagogiske område, så der arbejdes ud fra en ny tilgang. I stedet for at de unge bliver præsenteret for fast definerede aktiviteter og tilbud, skal de selv være med til at udvikle dem. Det pædagogiske personale på fritidsområdet skal sammen de unge skabe et fritidsliv på de unges præmisser.

Udviklingen af en ny fritidspædagogisk vision startede som en politisk bestilling fra rådmanden for børne- og ungeområdet. Der var fra politisk side fastlagt pejlemærker for den nye vision: Visionen skal vise værdien af det fritidspædagogiske felt i sig selv, være forsknings- og vidensbaseret og inddrage børn og unge. Inddragelsen af børn og unge i visionsudviklingen var væsentlig for at få indblik i, hvordan det er at være ung i Aarhus Kommune. Med det udgangspunkt kan kommunen udvikle fritidsområdet, så det favner de unges ønsker og behov.

HVORDAN SKER SELVE INDDRAGELSEN?

Første skridt mod en ny vision for fritidsområdet blev taget i forvaltningen, hvor der blev dannet en projektgruppe, som formulerede projektet og organiseringen af det. Derefter startede en proces, hvor forskere, fagpersoner, interesseorganisationer og samarbejdspartnere blev interviewet. Denne proces skabte det forsknings- og vidensbaserede grundlag, som resten af forløbet skulle bygge på, bl.a. inddragelsen af børn og unge. Ifølge projektlederen er det netop afgørende at have vidensgrundlaget på plads, inden man starter børne- og ungeinddragelsen: *Det er en fordel, at man er lidt inde i projektet [inden man inddrager børn og unge], så man har nogle rammer for, hvad man skal inddrage dem i.*

DREJEBOG FOR BØRNE- OG UNGEINDDRAGELSE

På baggrund af den indsamlede viden udformede medarbejdere fra forvaltningen og UngiAarhus i fællesskab

en drejebog for børne- og ungeinddragelsen. Under udformningen blev der etableret en sparringsgruppe med pædagoger og ledere, som skulle give inputs til, hvordan man bedst muligt inddrager børn og unge. Derudover gav unge fra kommunens børne- og ungebyråd inputs til drejebogen og særligt formuleringen af de spørgsmål, som var målrettet kommunens børn og unge.

Drejebogen beskriver dels, hvilke emner og spørgsmål de unge skal inddrages i, og giver dels forslag til, hvordan inddragelsen kan foregå. Herudover skitserer drejebogen, hvad facilitatoren af ungeinddragelsen skal være opmærksom på, fx at forberede de unge grundigt, at målrette processen og produktet til de pågældende unge og at overveje sin egen rolle og de fysiske rammer.

Drejebogen blev sendt til alle de pædagogiske medarbejdere, som skulle gennemføre inddragelsen i praksis. Det var herefter op til fagpersonalet at målrette inddragelsen til den pågældende målgruppe af børn og unge. Processen var kendetegnet ved stor metodefrihed. Fx havde børnene og de unge mulighed for at udtrykke sig gennem kreative produkter, som malerier og postkort. Det eneste krav var, at inddragelsen skulle tage udgangspunkt i drejebogens spørgsmål, og at en vedlagt skriveskabelon skulle udfyldes af fagpersonalet. Ved at stille dette krav sikrede projektgruppen sig data, som kunne sammenlignes og bruges i det videre udviklingsforløb.

Tanken med den store metodefrihed var at gøre det muligt for fagpersonalet at gøre inddragelsen vedkommende og bringe den i øjenhøjde med de pågældende børn og unge. Projektlederen fortæller: *Det er vores erfaring fra børne- og ungebyrådet, at det meget formelle kun taler til nogle bestemte børn. Så det er vigtigt at få det til at ske i børnehøjde, så det er noget, de gider at deltage i. Og nogle steder, som de synes er fede.*

Det har været en faglig vækkelsesproces for alle. Det med fra start at få sådan en omfattende inddragelse af de relevante eksperter. Og det er ikke kun vores holdning, der er argumenter fra både fagfolk, eksperter, børn og unge selv, alle. Det giver vanvittig meget mening for folk.

MEDLEM AF PROJEKTGRUPPEN

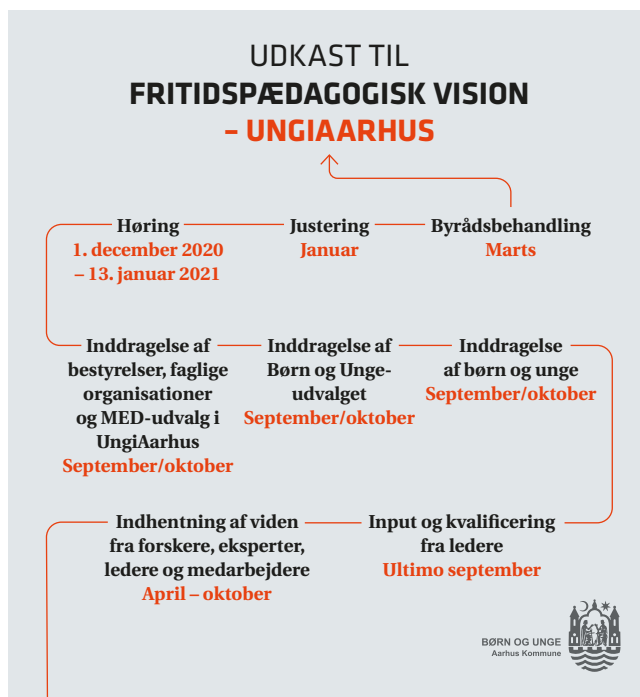
I alt har ca. 250 børn og unge fra hele kommunen deltaget. Deres inputs er blevet indleveret som interviewmateriale og en række kreative produkter, fx malerier, plakater, film, podcasts, postkort og fotoserier. Alt sammen bruges til oplysning af visionsarbejdet. På den måde har de unge givet et indblik i, hvordan det er at være ung i Aarhus Kommune, og de har stillet skarpt på områder, som de mener bør være i fokus for fritidsområdet.

HVAD SKER DER MED BØRNEPERSPEKTIVER?

Alle de unges inputs og synspunkter er blevet samlet i en afrapportering til projektgruppen. Projektgruppen har derefter opsummeret de unges bidrag og skrevet dem sammen med bidragene fra forskere, fagfolk og andre interessenter. Det samlede dokument er sendt i høring og skal derefter bringes for byrådet, som skal tage stilling til, hvad der skal arbejdes videre med. Det er tanken, at børnenes og de unges kreative produkter skal præsenteres for rådmanden og senere udstilles i relevante sammenhænge.

Det har desuden skabt stor værdi for fagpersonalet, der har den daglige kontakt med børnene og de unge, selv at gennemføre børneinddragelsen. Fagpersonalet har allerede en relation til børnene og de unge, og flere af fagfolkene har selv givet udtryk for, at det var spændende og udbytterigt på formaliseret og legitim vis at få indblik i de unges liv og hverdag. Nogle har endda sagt, at de har fået fornyet energi og konkrete idéer til, hvordan de i fremtiden kan strukturere den inddragelse, som de i forvejen laver med de unge i fritidsklubberne. Fagpersonalet har altså i samspil med børnene og de unge opnået nye indsigter. På den baggrund påpeger projektlederen, at drejebogen formentligt kan bruges i andre sammenhænge i den pædagogiske hverdag.

Næste skridt i processen er at implementere den nye fritidspædagogiske vision, hvilket skal ske fra foråret 2021. Her er det intentionen, at børnene, de unge og fagpersonalet skal involveres igen. På den måde får alle parter feedback på det, de bidrog med i første omgang, og mulighed for at sætte deres præg på, hvordan visionen føres ud i livet.

UNGI AARHUS driver Aarhus Kommunes fritids- og ungdomsklubber, pædagogisk ledede legepladser samt ungdomsskoler.

EKSEMPEL PÅ UNGEINDDRAGELSE

DESIGN ET FRITIDSTILBUD TIL UNGE

En klubleder gennemførte en session med en 8.-klasse. Klublederen valgte at flette spørgsmålene fra drejebogen ind i en kreativ proces, hvor de unge skulle udvikle et fritidstilbud til nogle på deres egen alder. Klassen blev inddelt i tre grupper. En voksen faciliterede processen i hver gruppe.

De unge skulle igennem 14 trin, som var visualiseret på en planche. På hvert trin skulle de forholde sig til konkrete spørgsmål som fx, hvad fritidstilbuddet skal være for et sted, og hvornår det skal være åbent. Grupperne skulle desuden markere på en skala, hvor voksen-/børnestyret fritidstilbuddet skal være, og bl.a. diskutere, hvilke værdier der er vigtige i fritidstilbuddet, og hvordan der skal kommunikeres indadtil og udadtil.

Gruppens beslutninger og idéer blev til en plakat, som var outputtet, der blev sendt til arbejdsgruppen.

De fleste trin startede med, at de unge skulle tale sammen to og to, inden de drøftede pointerne sammen i gruppen. På den måde fik alle mulighed for at komme til orde. Til nogle af emnerne havde klublederen forberedt noget, de unge kunne tale ud fra, hvis de havde svært ved at starte samtalen. Det var vigtigt for klublederen at gøre inddragelsen sjov og vedkommende for de unge, så de kunne se en direkte mening med inddragelsen.

På den måde designede klassen et fritidstilbud, som de selv ville bruge, og som projektgruppen for FU-visionen og senere lokalpolitikere kunne hente direkte inspiration i.

GODE RÅD FRA AARHUS KOMMUNE

- Skab en god organisering for at skabe sammenhæng mellem visionsudviklingen og den praksis, som visionen skal implementeres i. Det kræver god og jævnlig kontakt mellem forvaltning og praksis.
- Lav et grundigt indledende arbejde for at blive helt klar over, hvad børnene skal inddrages i.
- Lad ikke antallet af børn afgøre, om I inddrager børnene eller ej. Uanset hvad, vil I gennem inddragelsen få værdifulde perspektiver.
- Lad fagpersonalet selv gennemføre børneinddragelsen, så det bliver meningsfyldt og giver nye perspektiver til den daglige praksis og inddragelse her. Sørg dog for løbende sparring.